

CO JE SVĚTELNÝ MEČ

„Je to zbraň rytířů Jedi. Je lepší a hbitější, než je laser. Elegantní zbraň z civilizovanějších časů.“
– Obi-Wan Kenobi k Luku Skywalkerovi, *Hvězdné války: Epizoda IV – Nová naděje*

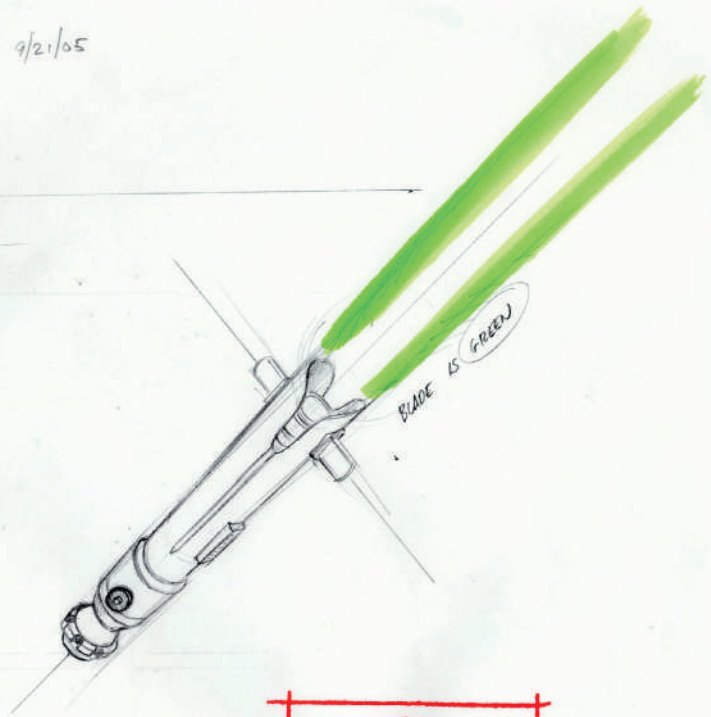
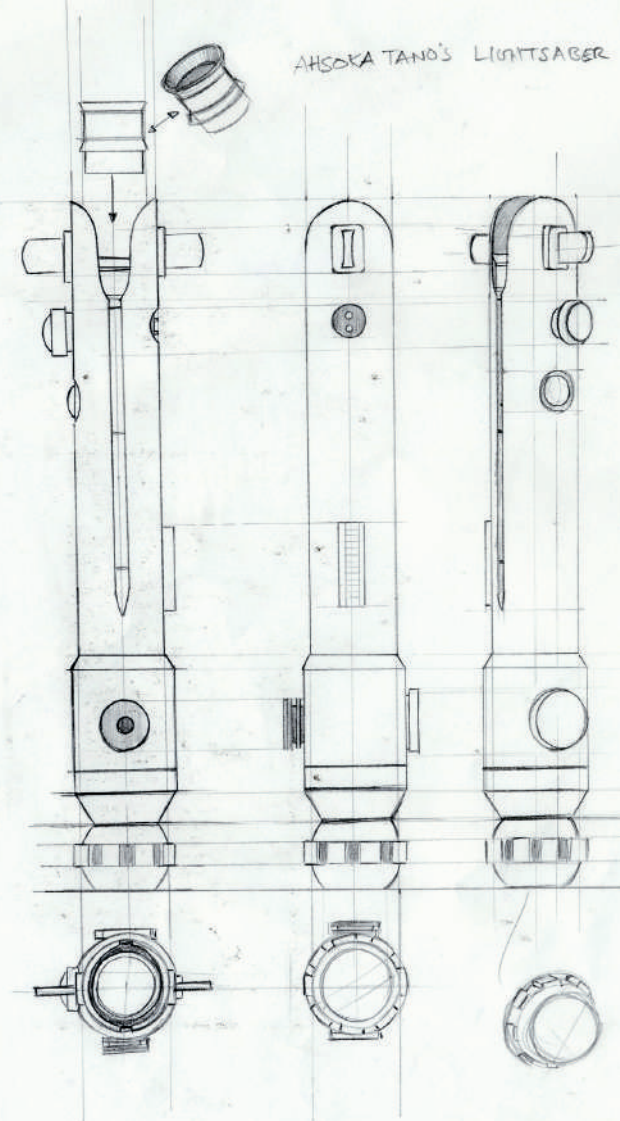
Slova Obi-Wana Kenobiho z filmu z roku 1977 popisují Jedio coby strážce míru a spravedlnosti v Republice, kteří se této činnosti věnují po více než tisíc generací. Takhle dlouhá tradice poskytla Řádu dostatek času ke kodifikaci rituálů týkajících se jeho charakteristické zbraně.

Jediové dokážou používat Sílu k provádění nadlidských skutků a světelný meč tyto schopnosti rozšiřuje. Jen málo zbraní je v rukách uživatele Síly mocnějších než světelný meč. Nejenže jeho ostří snadno prořízne většinu materiálů, hladký design rukovjeti navíc vyžaduje výjimečně pečlivé zacházení. I když k aktivaci meče není nutné být

uživatelé Síly – ve filmech se s ním ohání třeba generál Grievous nebo Han Solo –, pouze uživatel Síly dokáže plně využít jeho potenciál.

Plazmové ostří světelného meče vytváří krystal ukrytý v jílcí. Zkušený šermíř může zbraň použít k odražení laserových paprsků z blasterů a roztočený meč lze také hodit jako bumerang za účelem odzbrojení protivníků. Rovněž jej lze využít jako nástroj pro všechno možné, od osvětlení temné chodby až po proříznutí přepážky vesmírného korábu.

AHSOKA TANO'S LIGHTSABER 9/21/05

DAVE FILONI
9/21/05

AHSOKA'S LIGHTSABER
9/23/05
ALEX WOO

VÝROBA SVĚTELNÉHO MEČE

„Vidím, že sis sestrojil nový světelný meč. Tvůj výcvik je u konce.“

– Darth Vader k Luku Skywalkerovi, *Hvězdné války: Epizoda VI – Návrat Jediho*

Rozhodnutí George Lucase použít ve sci-fi filmu meče pomohlo udělat z *Hvězdných válek* obrovský hit. „Měla to být prostě romantická fantasy vycházející ze slavné romantické tradice mytologie a krále Artuše,“ uvedl Lucas, přičemž zmínil fantastické a dobrodružné snímky ze zlaté éry Hollywoodu, jako je třeba *Dobrodružství Robina Hooda* s Errolem Flynnem v hlavní roli. „Jde o romantickou stránku boje, o rytířství a čest. Potřeboval jsem nějakou vhodnou zbraň pro skupinu mírotvůrců.“

V původním námětu snímku *Hvězdné války: Epizoda IV – Nová naděje* mají světelné meče povstalci i vojáci Impéria. Lucasovo rozhodnutí omezit jejich používání pouze na rytíře Jedi a jejich protivníky z temné strany jen upevnilo kultovní status zbraně.

Výroba rekvizit pro Luka Skywalkera, Obi-Wana Kenobiho a Dartha Vadera začala návštěvou vedoucího výpravy Rogera Christiana v obchodě v londýnském West Endu, během níž objevil starožitné válcovité baterie používané pro fotografování s bleskem.

„Zeptal jsem se majitele: Máte tu něco neobvyklého – něco, co by mohlo být zajímavé?“ vzpomíná Christian. „Byla to hned první krabice, úplně zaprášená. Když jsem ji otevřel, vykoukla na mě rukojeť novinářského fotoaparátu Graflex ze 40. let. Vzal jsem ji do ruky a povídám: To je ono. Našel jsem svatý grál.“

Christian zamaskoval stříbrné trubičky tak, aby nebyl zřejmý jejich původ. Tvrdí, že když Lucasovi předvedl dokončené dílo, „podíval se na to a usmál se, což je vrcholné uznání, jakého se vám od George může dostat“.

Pro potřeby natáčení připojili rekvizitáři k jílcům tyčky, které pokryli reflexním materiálem používaným pro dopravní značky, aby zářily pod filmovými světly. Po obohacení záznamu o speciální efekty toto záření značně zesílilo.

„Šéf se mě zeptal, jestli bych nechtěl dělat na efektech,“ vypráví animátor Nelson Shin. „Vysvětlil jsem mu, že by ostří mělo vypadat trochu roztřeseně, protože ho tvoří světlo. Navrhl jsem vložení mnohem světlejších okének, aby ostří vypadalo jako zářivka nebo laserový paprsek.“

O poslední detail se postaral zvukař Ben Burt. „Úplně první zvuk, který jsem stvořil do filmu, byl zvuk světelného meče,“ vypráví. „Projektory produkují šum, který mi v jistém smyslu přišel muzikální. Kromě toho jsem měl magnetofon se zlomeným mikrofonním kabelem, a když jsem s ním prošel kolem televize, ozvalo se takové bzučení. Od toho šumu a bzučení jsem se odrazil.“

TRADICE JEDIŮ

„Ale byl to neozbrojený zajatec. Nemělo se to stát, to Jediové nedělají.“

– Anakin Skywalker, *Hvězdné války: Epizoda III – Pomsta Sithů*

Podle názoru George Lucase je světelný meč něčím víc než pouhou zbraní. „Je to symbol jednodušší doby, kdy vládla čest,“ uvádí. „Podle původního konceptu měli Jediové bojovat meči. Chtěl jsem to trochu technologicky okořenit, tak mě napadlo, že by mohly být laserové.“

V průběhu dějin sloužily meče jako rituální předměty obdařené někdy mystickým významem či používané jako rodový důkaz prvorozenectví. Schopnost světelných mečů odrážet útoky protivníků vybavených laserovými blastery pouze prohloubila duchovní propojení vyžadované Lucasem.

„Jedi měl v první řadě chránit sám sebe a bránit se,“ řekl Lucas. „Laserový meč by ve světě paprskometů představoval dokonalou obrannou zbraň.“ V pokračováních *Hvězdných válek* se propojení s dlouhými meči galantních rytířů ještě prohloubí.

Učedníci Jediů jsou pasováni na rytíře při rituálním obřadu, během něhož poctěný poklekne a ceremoniář mu poklepe světelným mečem na obě ramena.

Staletí jedijské tradice přišla vniveč ve filmu *Hvězdné války: Epizoda III – Pomsta Sithů*, když císař vydá rozkaz 66, jímž zničí řád Jediů. Následuje zoufalé, temné období, během něhož se rozrostly řady temné strany, protože se z rekrutů, citlivých na Sílu, stali imperiální inkvizitoři. Pár přeživších Jediů se uchýlilo do ilegality v naději, že svou tradici uchovají pro příští generace.

DESIGN SVĚTELNÝCH MEČŮ

„Krystalem nepřetržitě proudí energie. Spíše než o boj prostým ostřím jde o nasměrování jejího toku.“

– Kanan Jarrus k Sabine Wren, *Star Wars: Povstalci*

Proč se světelné meče tolik liší barvou ostří a proč taková škála tvarů jejich jílců? Je třeba si uvědomit, že světelné meče nejsou běžné zboží, pro které si člověk jen tak sáhne do regálu. Každý z nich vyjadřuje osobnost svého tvůrce a jeho výroba vyžaduje intenzivní meditaci a ochotu otevřít se Síle.

Většina jílců světelných mečů je kovová, ale někteří Jediové se rozhodli pro rukojeti vyřezané ze dřeva, kosti, či dokonce kamene. Jílec světelného meče může být rovný či zahnutý, dlouhý i krátký, nebo může zvládnout vytvořit víc než jedno ostří. Vnější ozdoby jsou téměř vždy funkční, ať už se jedná o aktivační spínače, protiskluzové prvky či očka pro uchycení světelného meče k opasku či oblečení.

Barvu světelného ostří určuje krystal v jeho jílcu. Tradičně se jedná o na Sílu naladěný kyber krystal, který pochází z posvátné planety jako Ilum nebo Jedha a vysílá paprsek žhnoucí modrým či zeleným světlem. Světelné meče Sithů s červeným ostřím vznikají tak, že uživatel temné strany Síly odbarví krystal prostřednictvím negativních emocí, které promítne do jeho krystalické mřížky.

Jílce často bývají odlity z kovů jako neuranium, arcetron a haysianská ruda. Emitéry, přepínače, objímky a další komponenty jsou vyměnitelné pro snadnější uzpůsobení dle potřeb majitele. Ze hry *Star Wars Jedi: Fallen Order* a z osobní zkušenosti při výrobě meče ve *Star Wars: Galaxy's Edge* v Disneylandu a Walt Disney World Resortu vyplývá, že světelné meče lze na základě jejich designu rozdělit do skupin. Patří mezi ně Mír a Spravedlnost (stříbrnočerný styl Jediů), Moc a Kontrola (tmavý, hranatý design Sithů), Ochrana a Obrana (elegance a důraz na stříbrnou a bronzovou barvu), Povinnost a Odhodlání (praktický a jednoduchý styl), Vášeň a Síla (tak trochu hroživá estetika), Chrabrost a Moudrost (klasický design Jediů) a Elementární podstata (sem spadají jílce vyrobené ze dřeva, kostí a jiných přírodních materiálů).

Mezi atypické designy světelných mečů patří meče o poloviční délce a meče s nastavitelnou délkou ostří. Císařští inkvizitoři nosí rotační světelné meče s motorizovanými jílcu, zatímco jedijský adept Ezra Bridger vyrobí hybridní zbraň propojující funkce světelného meče a laserové pistole.

VÝCVIK SE SVĚTELNÝM MEČEM

„Kdybys uměl zacházet s mečem tak jako s jazykem, byl bys lepší bojovník než mistr Yoda.“
– Obi-Wan Kenobi k Anakinu Skywalkerovi, *Hvězdné války: Epizoda II – Klony útočí*

Takhle to samozřejmě není. Jediové tradičně začínají s výcvikem se světelným mečem ve velice nízkém věku, v případě lidských studentů už ve třech či čtyřech letech. Ve filmu *Hvězdné války: Epizoda II – Klony útočí* můžeme vidět mistra Yodu udělujícího instrukce třídě mladíků. Luke Skywalker je v době, kdy ve filmu *Hvězdné války: Epizoda IV – Nová naděje* konečně pozvedne světelný meč, mnohem starší, ale Obi-Wan Kenobi nemarní čas a učí ho na palubě *Millenium Falconu* základním pohybům pomocí dálkově ovládané létající koule.

Světelné meče používané jedijskou omladinou nemají plný výkon. Tyto výcvikové meče jsou s ohledem na malé ruce studentů menší a vytvářejí ostří s nízkou intenzitou, které sice neprořízne kůži, ale dokáže dát nepříjemnou elektrickou ránu. Během některých bojových cvičení používají žáci obyčejné dřevěné hole.

Jak Jediové nabývají zkušenosti, nahrazují teorii duely pod dozorem rytíře či mistra Jedi. Naučit se používat světelný meč je nikdy nekončící proces, což odpovídá tomu, jak obtížné je s ním zacházet. Pokud je Jedi nepozorný, může si vlastním mečem useknout končetinu a ani Síla mu nebude nic platná.

„Světelné meče jsou velice mocné a mají v sobě spoustu energie, takže s nimi zacházíte, jako kdyby byly těžké,“ vysvětluje George Lucas.

„George byl naprosto neoblomný v tom, že tyhle věci jsou skutečně těžké,“ řekl herec Mark Hamill, představitel Luka Skywalkera, přičemž naznačoval tíhu zbraně překypující energií. „Nesměli jsme z meče sundat ruku – pořád jsme ho museli držet obouruč, jako Excalibur.“ Ve filmech natočených po *Nové naději* už herci držet meč jednou rukou směli. Lucas chtěl touto inovací demonstrovat rostoucí mistrovství Jediů.

Nepřátelé Jediů vynalezli různé ekvivalenty světelných mečů i opatření proti nim, jak můžeme vidět například ve filmu *Hvězdné války: Epizoda III – Pomsta Sithů* a seriálech *Hvězdné války: Klonové války* a *Mandalorian*. Zygerriánští otrokáři mají v oblibě světelné biče vybavené zářícím drátem plným elektřiny. Uživatelé magie temné strany Síly, jako jsou Sestry noci z Dathomiru, dokážou vykouzlit meče z ničeho s použitím posvátné jíchy. První stormtroopeři Řádu měli pendreky schopné odrazit světelný meč, a ještě lepší ochranu poskytuje vzácný kov beskar, ideálně jako součást mandaloriánského brnění.

PROTĚJŠÍ STRANA: autor Jerry Vanderstelt

